

Tisková zpráva

Politická kultura veřejně činných lidí – březen 2020

- ⊙ Sběr dat probíhal ve dnech 29. 2. – 11. 3. 2020. Výsledky tedy nereflakují aktuální situaci, ani události uplynulých dvou týdnů, jako je vyhlášení nouzového stavu 12. 3. kvůli pandemii nemoci COVID-19 a všechna následná opatření. Zveřejněná data tak neslouží jako reflexe současného stavu, ale jsou cenná jako informace do časové řady v rámci ostatních měření.
- ⊙ Nejlépe česká veřejnost hodnotí politickou kulturu představitelů místních samospráv, nejhůře jsou v tomto ohledu hodnoceni politici SPD, TOP 09, Trikolóry a poslanci.
- ⊙ V porovnání s posledním výzkumem dubna 2018 se zlepšilo hodnocení politické kultury členů vlády, poslanců, senátorů, politiků ČSSD, politiků TOP 09 a politiků ANO.
- ⊙ K určitému zhoršení oproti dubnu 2018 došlo v případě hodnocení politické kultury politiků Pirátů a politiků KSČM.

Zpracovala:
Naděžda Čadová
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Tel.: 210 310 588; email: nadezda.cadova@soc.cas.cz

V březnu Centrum pro výzkum veřejného mínění zjišťovalo, jak obyvatelé ČR hodnotí politickou kulturu veřejně činných lidí, tedy to, jak mezi sebou jednají, jak na veřejnosti vystupují a jak informují o problémech¹.

Tabulka 1: Hodnocení politické kultury veřejně činných lidí (%)

	velmi dobrá	spíše dobrá	spíše špatná	velmi špatná	neví	+/-
představitelé místních (obecních) samospráv	10	50	23	7	10	60/30
politici ANO	8	36	31	16	9	44/47
členové vlády	4	36	42	12	6	40/54
senátoři	4	36	38	11	11	40/49
představitelé krajských samospráv	3	36	26	7	28	39/33
politici STAN	3	35	30	12	20	38/42
politici Pirátů	5	31	35	18	11	36/53
politici ČSSD	3	32	40	13	12	35/53
politici KDU-ČSL	3	32	39	10	16	35/49
politici ODS	5	28	38	16	13	33/54
politici KSČM	5	27	35	19	14	32/54
politici Trikolóry	3	25	29	10	33	28/39
poslanci	2	26	49	16	7	28/65
politici TOP 09	3	24	37	21	15	27/58
politici SPD	4	23	34	23	16	27/57

Poznámka: Položky seřazeny sestupně dle kladného hodnocení (součet variant „velmi dobrá“ + „spíše dobrá“).

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 29. 2. - 11. 3. 2020, 1012 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

¹ Otázka: „Zajímalo by nás, co si myslíte o politické kultuře veřejně činných lidí, tedy o tom, jak mezi sebou jednají, jak na veřejnosti vystupují a informují o problémech. Jaká je podle Vás politická kultura a) členů vlády, b) poslanců, c) senátorů, d) představitelů krajské samosprávy, e) představitelů místní (obecní) samosprávy, f) politiků ANO, g) politiků ČSSD, h) politiků KDU-ČSL, i) politiků KSČM, j) politiků ODS, o) politiků Pirátů, k) politiků SPD, p) politiků STAN, l) politiků TOP09, q) politiků Trikolóry.“ Varianty odpovědí: velmi dobrá, spíše dobrá, spíše špatná, velmi špatná.

Výsledky zachycené v tabulce 1 ukazují, že relativně nejlépe ze skupin zařazených do výzkumu v současnosti lidé hodnotí představitele místních (obecních) samospráv, když v jejich případě tři pětiny (60 %) dotázaných uvedly, že jejich politická kultura je dobrá, zatímco opačný názor zastává necelá třetina (30 %) veřejnosti. Převaha kladného hodnocení je patrná ještě v případě představitelů krajských samospráv (39 % dobrá, 33 % špatná), ovšem při více než čtvrtinovém (28 %) podílu nerozhodných odpovědí „nevím“. Přibližně vyrovnané podíly kladných i záporných vyjádření jsme zaznamenali u politiků ANO, když 44 % dotázaných zhodnotilo jejich politickou kulturu jako dobrou a 47 % jako špatnou, velmi mírná převaha negativních vyjádření byla zjištěna u politiků STAN (38 % dobrá, 42 % špatná).

U všech dalších hodnocených skupin pak už více či méně výrazně negativní hodnocení jejich politické kultury převažuje nad hodnocením kladným. Relativně nejlépe z nich je hodnocena politická kultura v případě senátorů (40 % dobrá, 49 % špatná). Necelá polovina oslovených pak byla rovněž kritická k politické kultuře představitelů KDU-ČSL (35 % dobrá, 49 % špatná). Mírně nadpoloviční většina negativních vyjádření při dvou pětinovém podílu pozitivního hodnocení byla zjištěna u hodnocení politické kultury členů vlády (40 % dobrá, 54 % špatná). Politici Pirátů (36 % dobrá, 53 % špatná), politici ČSSD (35 % dobrá, 53 % špatná), politici ODS (33 % dobrá, 54 % špatná) a politici KSČM (32 % dobrá, 54 % špatná) byly z hlediska své politické kultury více než polovinou oslovených hodnoceny negativně, přibližně třetina veřejnosti je hodnotila kladně. Z politiků jednotlivých stran pak byla česká veřejnost nejvíce kritická k politikům TOP 09 (27 % dobrá, 58 % špatná) a SPD (27 % dobrá, 57 % špatná). Politickou kulturu politiků Trikolóry neuměla třetina (33 %) veřejnosti posoudit, za dobrou ji označila více než čtvrtina (28 %) respondentů, za špatnou necelé dvě pětiny (39 %). Největší podíl negativního hodnocení, který se blížil hranici dvou třetin, jsme zaznamenali v případě politické kultury poslanců (28 % dobrá, 65 % špatná).

Jak ukazují grafy 1a až 1n v porovnání s předchozím výzkumem z dubna 2018 se výrazně zlepšilo hodnocení politické kultury členů vlády (zvýšení pozitivního i snížení negativního hodnocení shodně o 9 procentních bodů), poslanců (zvýšení pozitivního hodnocení o 9 p.b., snížení negativního o 10 p.b.), senátorů (zvýšení pozitivního hodnocení o 6 p.b., snížení negativního o 7 p.b.), politiků ČSSD (zvýšení pozitivního hodnocení o 5 p.b., snížení negativního o 7 p.b.), politiků TOP 09 (zvýšení pozitivního hodnocení o 4 p.b., snížení negativního o 6 p.b.) a politiků ANO (zvýšení pozitivního hodnocení o 4 p.b.). V případě představitelů krajských i obecních samospráv, a politiků stran KDU-ČSL, ODS, SPD a STAN se podíl pozitivního hodnocení statisticky významně nezměnil, pouze v případě politiků KDU-ČSL a STAN došlo k mírnému poklesu (shodně o 4 p.b.) podílu negativních hodnocení. K určitému zhoršení oproti dubnu 2018 došlo v případě hodnocení politické kultury politiků Pirátů (snížení pozitivního hodnocení o 7 p.b., zvýšení negativního o 9 p.b.) a politiků KSČM (snížení pozitivního hodnocení o 5 p.b., zvýšení negativního o 4 p.b.).

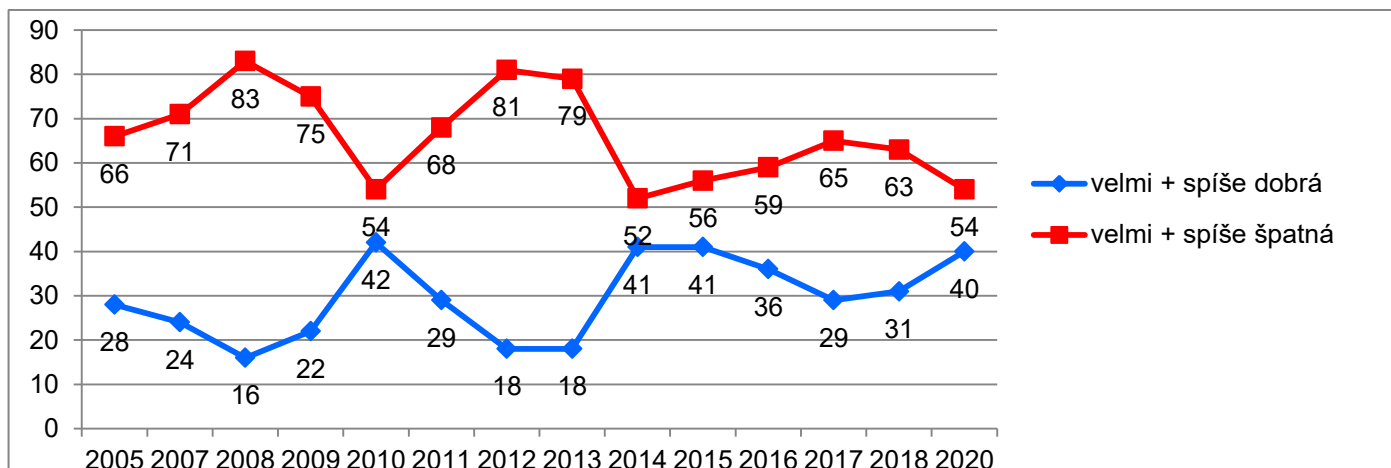
Z dlouhodobého hlediska můžeme konstatovat, že v případě senátorů, je jejich politická kultura hodnocena nejlépe za celou dobu sledování, tj. od roku 2005, když za dobrou ji označilo o 14 procentních bodů více respondentů než v roce 2005 a za špatnou naopak o 9 procentních bodů méně. Zdaleka nejlépe je rovněž vnímána politická kultura poslanců, kterou v současnosti za dobrou označilo o 14 procentních bodů více dotázaných než v roce 2005 a za špatnou naopak o 17 procentních bodů méně. Co se týče politické kultury členů vlády, ta je v současnosti hodnocena srovnatelně jako v letech 2010, 2014 a 2015 a lépe než ve všech ostatních výzkumech realizovaných CVVM od roku 2005 až do současnosti. Vnímání politické kultury představitelů obecních samospráv je v čase poměrně stabilní, v případě představitelů krajských samospráv v čase dosti kolísá, ovšem bez nějakého patrného trendu.

Hodnocení politické kultury politiků ANO se nejprve mezi lety 2014 a 2016 zhoršilo, v letech 2016 až 2018 bylo stabilní a nyní se mírně zlepšilo. Hodnocení politické kultury politiků ČSSD mezi roky 2005 a 2010 různě kolísalo a poté se až do roku 2014 mírně zlepšovalo, mezi roky 2014 a 2016 zůstávalo v podstatě stabilní a mezi roky 2016 a 2018 se postupně zhoršovalo. Aktuální výzkum tento trend nepotvrdil, protože hodnocení politické kultury politiků ČSSD se naopak mírně zlepšilo. Politická kultura politiků KDU-ČSL je v současnosti hodnocena lépe než v minulosti, když oproti roku 2005 poklesl podíl negativního hodnocení o 15 procentních bodů a podíl pozitivního naopak vzrostl o 9 procentních bodů a je srovnatelná s výzkumy z let 2014 až 2016. Hodnocení politické kultury politiků KSČM můžeme označit za v podstatě stabilní, s výjimkou výrazného propadu pozitivního hodnocení a nárůstu negativního hodnocení zaznamenaného v roce 2010. Co se týče hodnocení politické kultury politiků ODS, to se naopak v čase výrazně proměňovalo, když mezi roky 2005 a 2008 zaznamenalo razantní zhoršení, mezi roky 2009 a 2012 zůstávalo poměrně stabilní, ovšem při velmi nízkém podílu kladných hodnocení a v roce 2013 bylo vůbec nejhorší za celou dobu sledování. Od roku 2014 do roku 2018 se toto hodnocení postupně zlepšovalo a aktuální výzkum je s tím posledním z roku 2018 statisticky srovnatelný. V případě politické kultury politiků SPD přibývaly nejprve pozitivní i negativní výroky s tím, jak klesal podíl těch, kteří jejich politickou kulturu neuměli zhodnotit, s tím že nárůst podílu negativních hodnocení byl výraznější. Aktuální výsledek je ovšem i zde srovnatelný s rokem 2018. Politická kultura politiků TOP 09

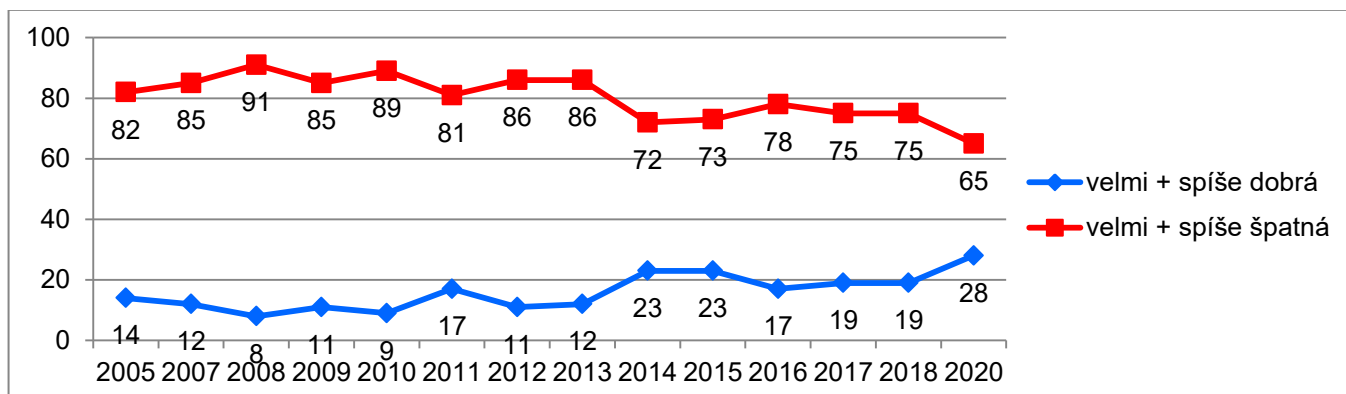
se od roku 2010 do roku 2013 zhoršovala, následně v roce 2014 došlo nárůstu pozitivního hodnocení, nicméně v dalších výzkumech opět pozitivní hodnocení klesalo, když v roce 2017 bylo dosaženo nejhoršího hodnocení. Od roku 2018 však opět dochází k nárůstu pozitivního hodnocení, které aktuální výzkum potvrdil. Dlouhodobé hodnocení vývoje hodnocení politické kultury politiků Pirátů a STAN bude možné až po realizaci dalších výzkumů, neboť tito politici byli do výzkumu zařazeni teprve v minulém výzkumu v roce 2018.

Grafy 1a až 1n: Hodnocení politické kultury veřejně činných lidí – časové srovnání (v %)

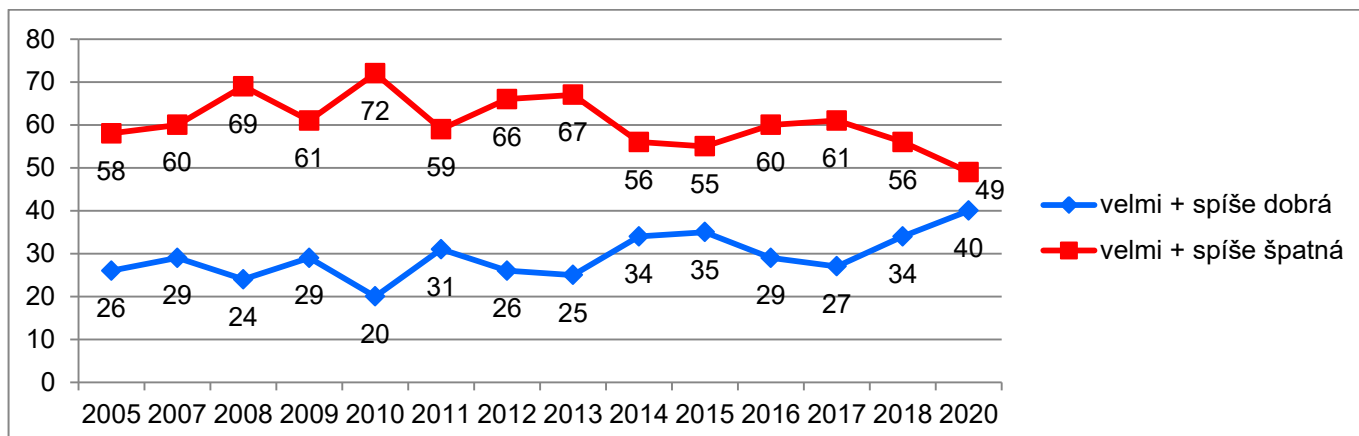
a) Hodnocení politické kultury - členové vlády

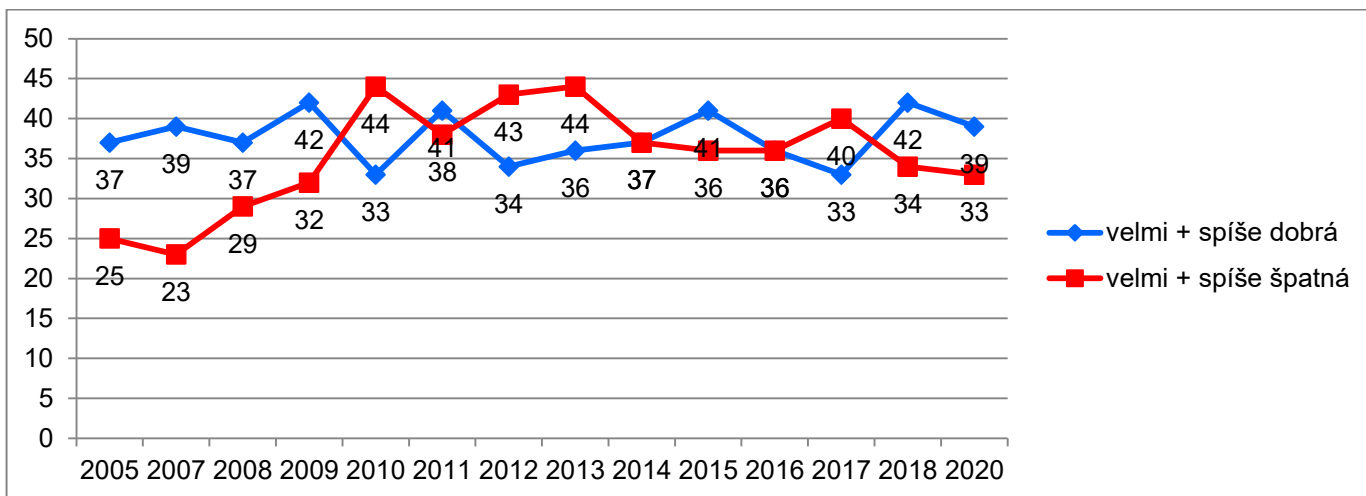
b) Hodnocení politické kultury - poslanci

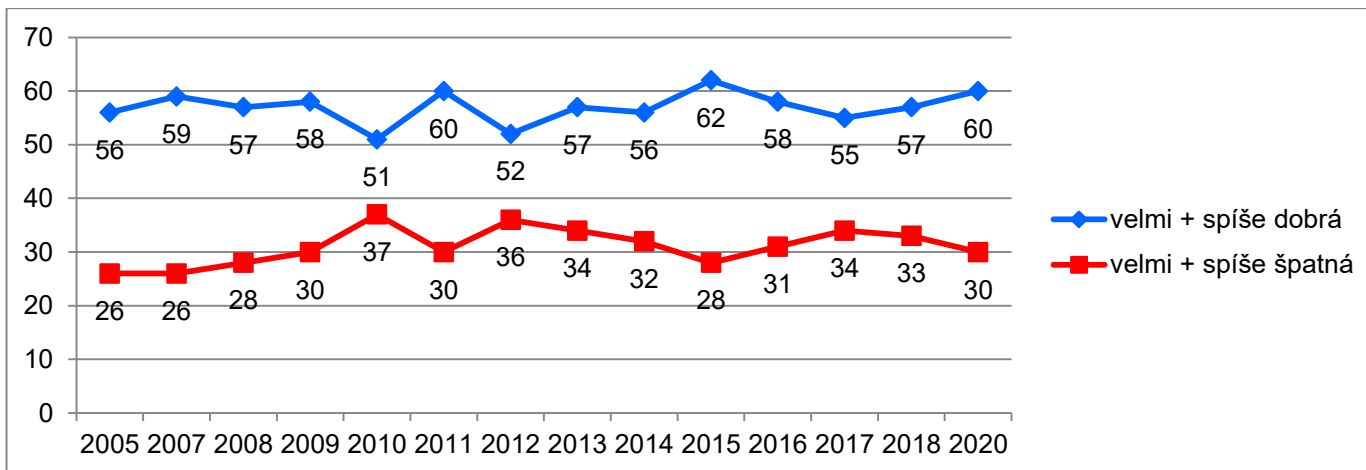
c) Hodnocení politické kultury - senátoři

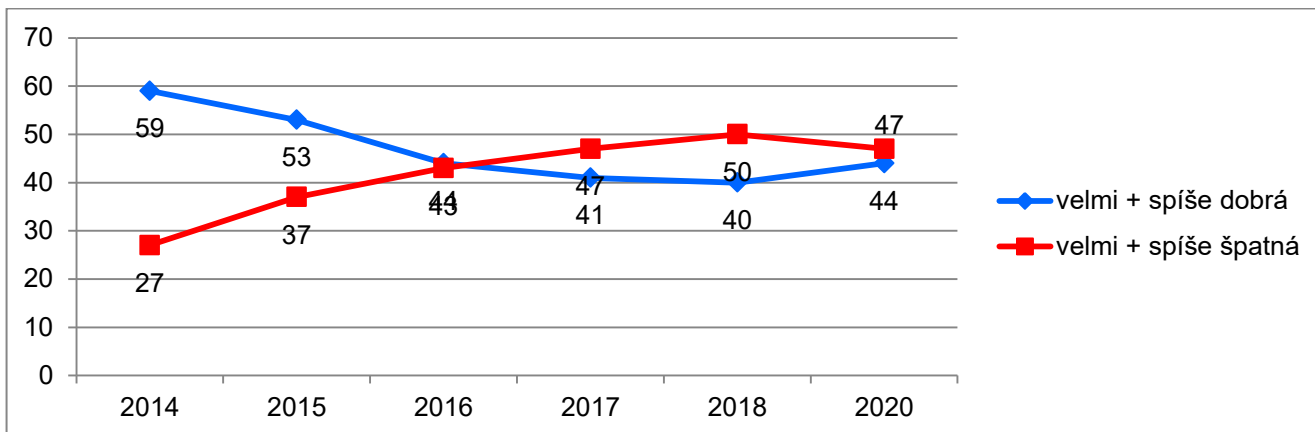
d) Hodnocení politické kultury - představitelé krajských samospráv

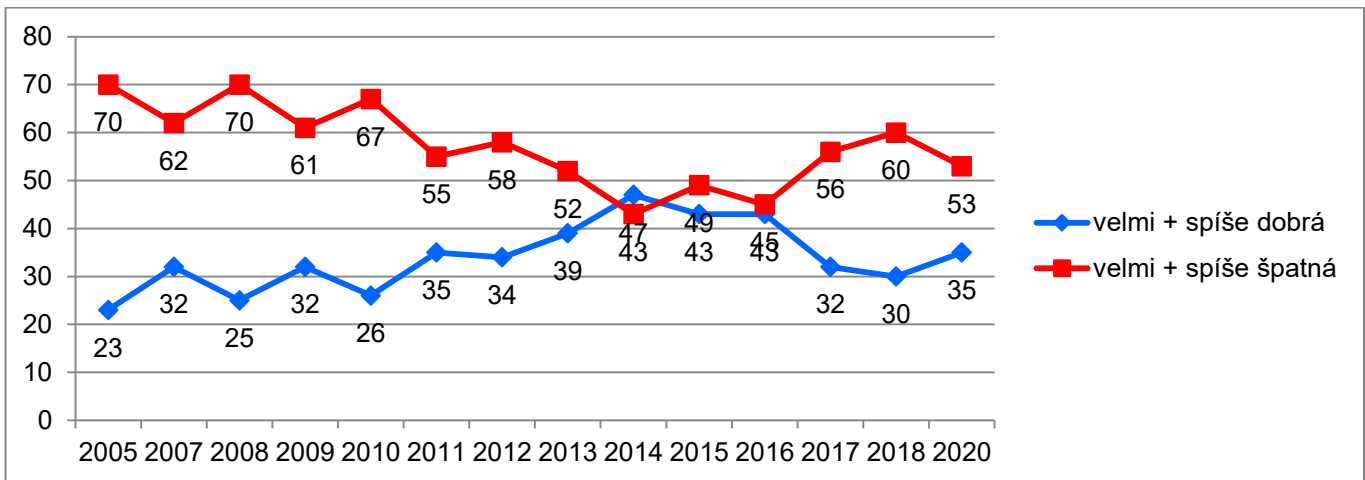
e) Hodnocení politické kultury - představitelé místních (obecních) samospráv

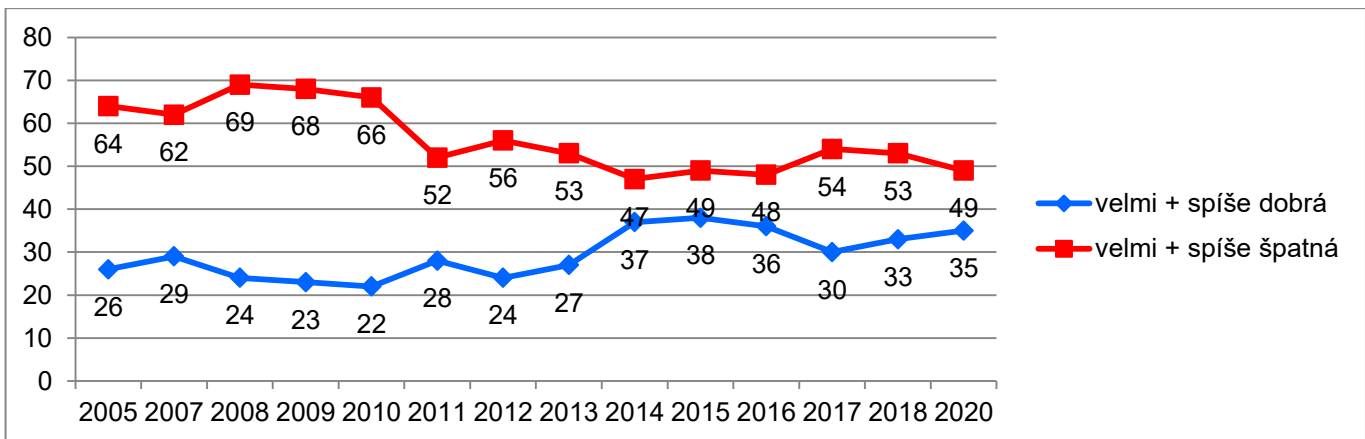
f) Hodnocení politické kultury - politici ANO

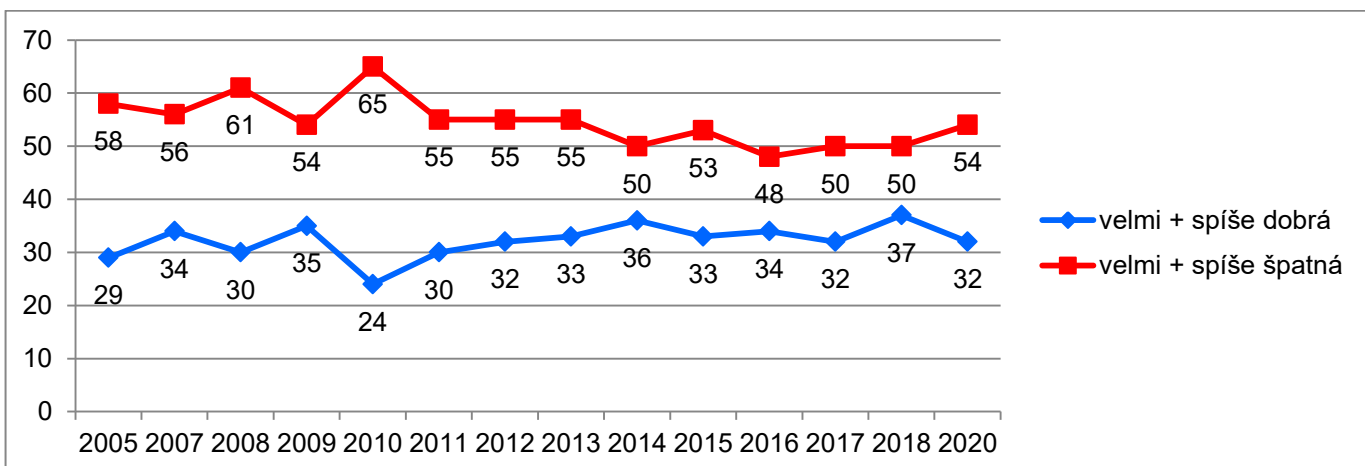
g) Hodnocení politické kultury - politici ČSSD

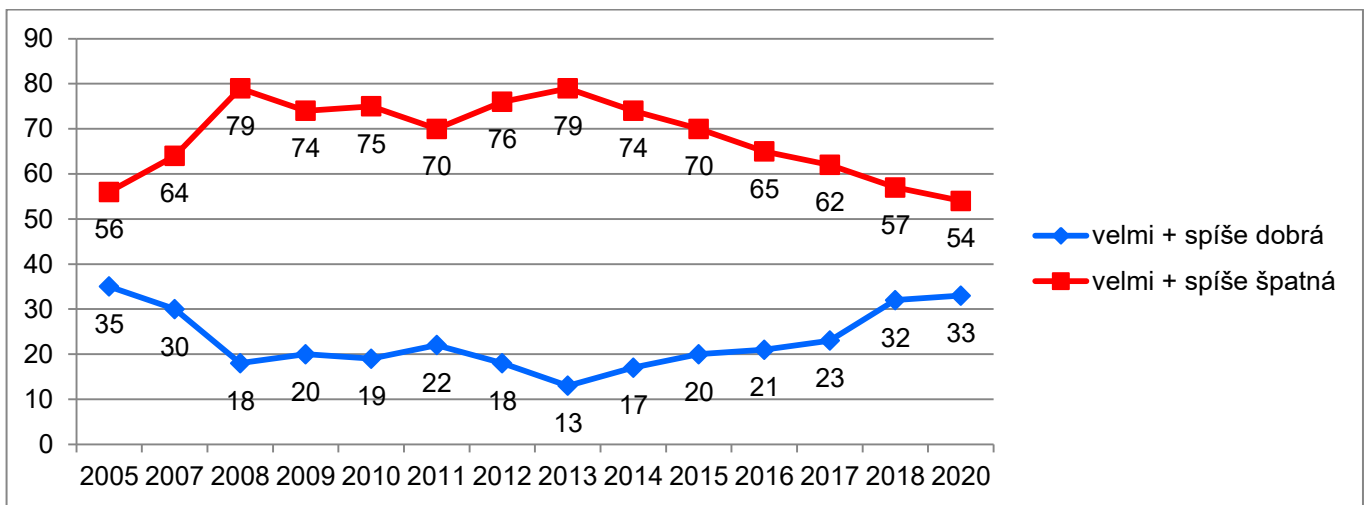
h) Hodnocení politické kultury - politici KDU-ČSL

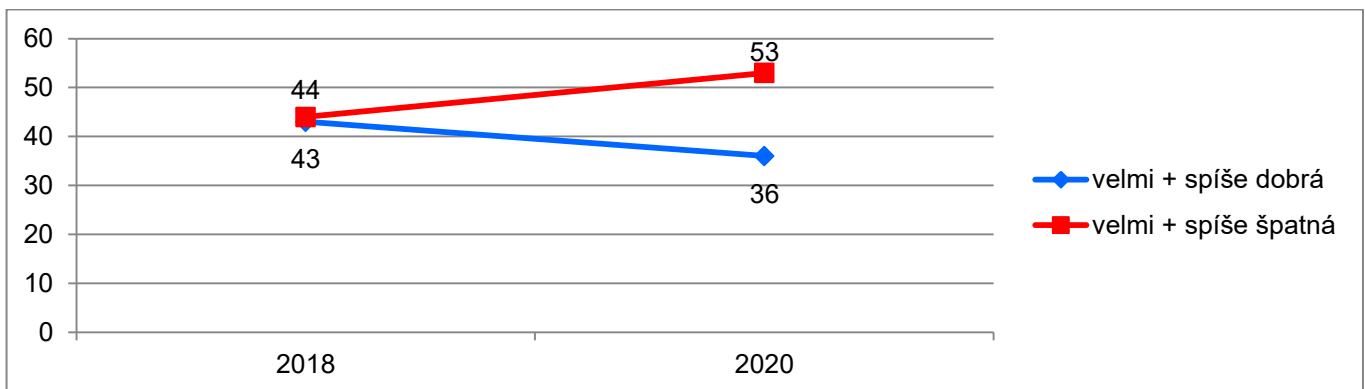
i) Hodnocení politické kultury - politici KSČM

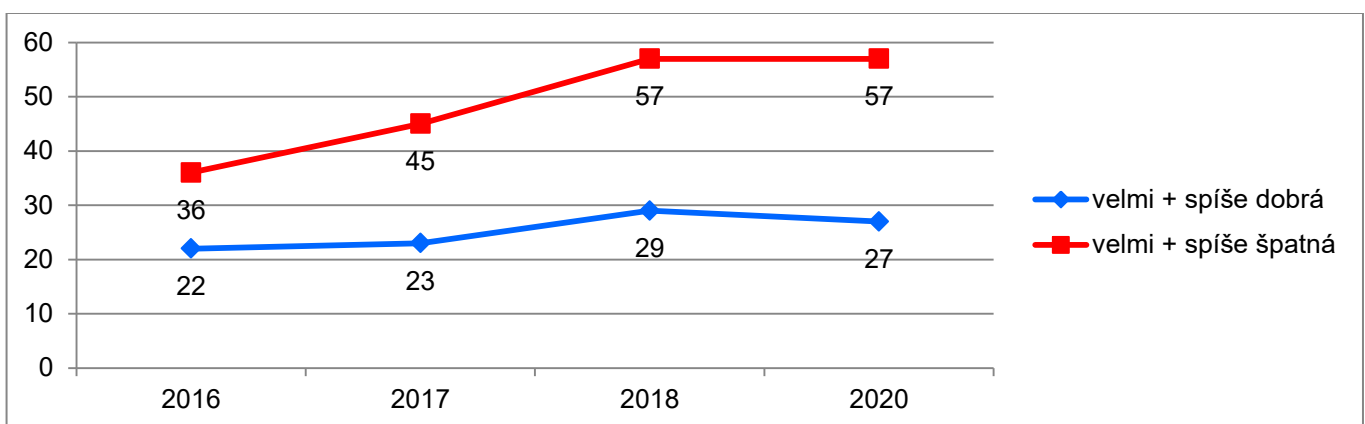
j) Hodnocení politické kultury - politici ODS

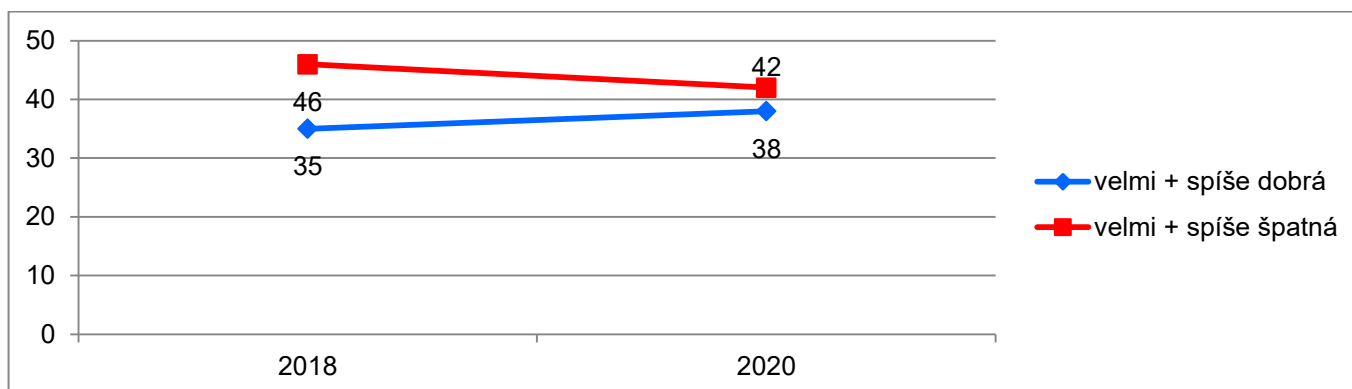
k) Hodnocení politické kultury - politici Pirátů

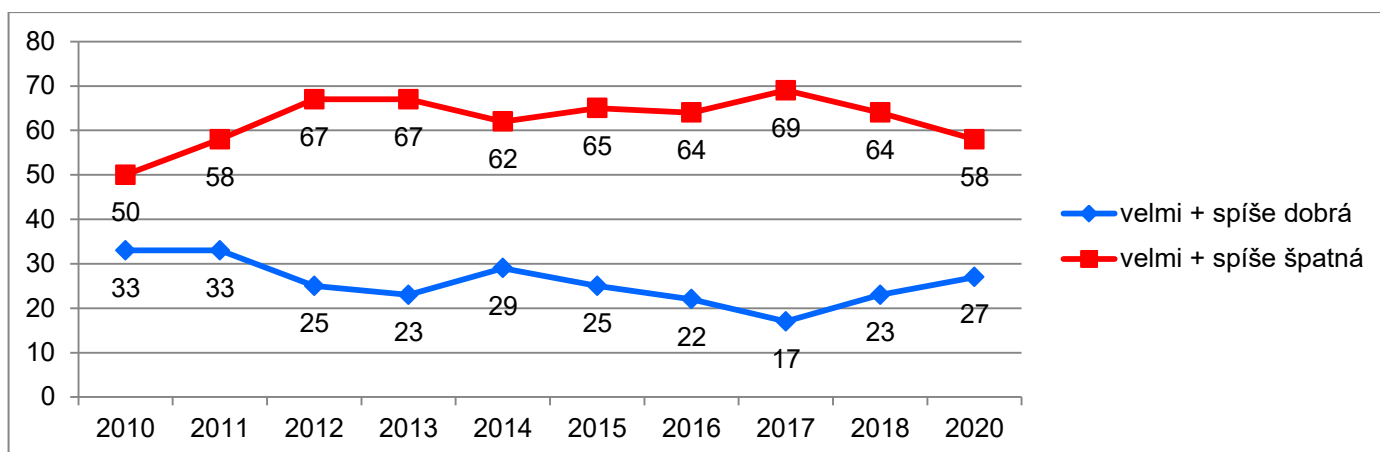
l) Hodnocení politické kultury - politici SPD

m) Hodnocení politické kultury - politici STAN

n) Hodnocení politické kultury - politici TOP 09

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Podrobnější analýza ukázala, že stoupenci jednotlivých politických stran výrazně lépe hodnotí politiky ze stran, které sami preferují. Kromě toho voliči ANO relativně příznivěji hodnotili i politickou kulturu členů vlády, poslanců, představitelů krajských i místních samospráv, politiků ČSSD a KSČM. U voličů TOP 09 se častěji objevilo příznivé hodnocení politické kultury poslanců a senátorů, politiků KDU-ČSL, ODS a STAN. Voliči ODS se pak pozitivněji vyjádřili o politické kultuře senátorů a politiků TOP 09, Pirátů a STAN. Voliči KDU-ČSL poněkud lépe hodnotí politickou kulturu poslanců i senátorů. Dále voliči ČSSD příznivěji hodnotí politiky KSČM a obráceně voliči KSČM jsou shovívavější k politické kultuře představitelů ČSSD, ale i SPD. Voliči STAN pozitivněji hodnotí politickou kulturu senátorů, představitelů místních samospráv a politiků KDU-ČSL a TOP 09.

Z hlediska věku vidíme, že nejmladší věková kategorie od 15 do 29 let se pozitivněji vyjadřovala o politické kultuře politiků Pirátů, respondenti starší 60 let pak poněkud příznivěji vnímali politickou kulturu politiků ANO, ČSSD a KSČM. Lidé se středním vzděláním s maturitou příznivěji posuzovali politiky ANO, Pirátů a STAN a absolventi vysokých škol uváděli častěji kladné hodnocení u senátorů, politiků KDU-ČSL, ODS a STAN. Dotázaní s deklarovanou dobrou životní úrovní vlastní domácnosti uváděli příznivější hodnocení politické kultury senátorů, představitelů obecních i krajských samospráv, politiků ANO, Pirátů a STAN. Dotázaní, kteří životní úroveň vlastní domácnosti popsali jako špatnou, pak lépe hodnotí politickou kulturu představitelů KSČM.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v20-03</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>29. 2. - 11. 3. 2020</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Vážení dat:</i>	<i>Vzdělání X NUTS 2, věk X NUTS 2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1012</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>179</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PS.17</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>ps200407</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>7. dubna 2020</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.
